

6 perc

5. nap / A gonosz karmaiban

Mózes 1. könyve 4. fejezet

1 Azután Ádám a feleségével, Évával hált, aki teherbe esett, megszülte Kaint, és azt mondta: Fiút kaptam az Úrtól!

2 Majd újból szült: annak testvérét, Ábelt. Ábel juhásztor lett, Kain pedig földművelő.

3 Egy idő múlva Kain áldozatot vitt az Úrnak a föld terméséből.

4 Ábel is vitt elsőszülött bárányaiból, azok kövérjéből. Az Úr rátekintett Ábelre és áldozatára,

5 de Kainra és áldozatára nem tekintett. Kain emiatt nagy haragra gerjedt, és lehorgasztotta a fejét.

6 Ekkor azt kérdezte Kaintól az Úr: Miért gerjedtél haragra, és miért horgasztod le a fejed?

7 Hiszen ha jól cselekszel, emelt fővel járhatsz. Ha pedig nem jól cselekszel, a bűn az ajtó előtt leselkedik, és rád vágyódik, de te uralkodjál rajta!

8 Ezután azt mondta Kain a testvérének, Ábelnek: Menjünk ki a mezőre! Amikor a mezőn voltak, rátámadt Kain a testvére, Ábelre, és meggyilkolta.

9 Akkor az Úr megkérdezte Kaintól: Hol van Ábel, a testvéred? Kain ezt felelte: Nem tudom! Hát őrzője vagyok én a testvéremnek?

10 De az Úr így szólt: Mit tettél? Testvéred kiontott vére hozzám kiált a földből!

11 Most azért légy átkozott, kitaszítva arról a földről, amely megnyitotta a száját, hogy befogadja testvéred véré, amelyet kiontottál!

12 Ha a földet műveled, többé ne adja neked termőerejét! Bujdosó és kóborló légy a földön!

13 Ekkor Kain azt mondta az Úrnak: Nagyobb a büntetésem, semhogy elhordozhatnám.

14 Íme, elűztél ma erről a termékeny vidékről, és el kell rejtőznöm színed előtt. Bujdosó és kóborló lettem a földön, és meggyilkolhat bárki, aki rám talál.

15 De az Úr azt felelte neki: Nem úgy lesz! Ha valaki meggyilkolja Kaint, hétszeresen kell bűnhődnie. Ezért jelet tett az Úr Kainra, hogy senki se üsse agyon, ha rátalál.

16 Ezután elment Kain az Úr színe előtt, és letelepedett Nód földjén, Édentől keletre.

Ma is egy őstörténeti szöveggel foglalkozunk. Két rendkívül érdekes történetet ki kell hagynunk: a Noéről és az özönvízről, illetve a Babel tornyáról szólót. Ezek a szövegek a bűn spirálját írják le, amelyekbe az Istentől elszakadt ember keveredik. A Gen3-ban az Istentől való elszakadás előre bejelentett következményei mindenestül valósággá válnak; bizonyos mértékig még túl is lépik Isten aggályait: az emberek megölik egymást (Kain és Ábel), a Földet általános gonoszság uralja (Noé), hiszen az emberek ártalmas igyekezetükben még Isten előtt sem hátrálnak meg, hanem megpróbálják bevenni a mennyet (a bábeli torony). Mindezekben a történetekben három dolog lesz nyilvánvaló.

Először: a Biblia kifejezetten józanul látja az embert. A Biblia nem osztja a napjainkban elterjedt nézetet, miszerint az ember alapvetően jó. Persze nem is jajgat afölött, hogy "az ember rossz". Nem vonja vissza seholy az ember teremtése után az egész teremtésre kimondott állítását: "...és látta Isten, hogy minden, amit alkotott, igen jó." (Gen1,31). Igaz, néhány fejezettel később egy másik mondatot állít mellé: "...gonosz az ember szívének szándéka ifjúságától fogva..." (Gen 8,21) A gonosz szó héberül nem ugyanazt jelenti, mint magyarul. A jó annyit jelent, mint "az életet szolgáló". És a gonosz: "az életnek ártó". A Biblia tehát józanul megállapítja, hogy az ember gyerekkorától fogva olyan dolgok után törekszik, amelyek az életnek inkább ártanak, mint használnak. Erre elég ok szolgál: ostobaság, félelem, elvakultság, megtévesztés, hamis büszkeség, csökönyösség, gög, kapzsiság, belső keménység, lustaság, közönyösség és még sok egyéb. Ugyanakkor az ember bármennyire eltorzultan is, de Isten képmása, aki képes szeretni, aki szeretetre vágyik, akit a szeretet meg tud változtatni, és aki - legalábbis esetenként - képes igazán jószágos lenni.

Harmadszor: minden bűnnek van egy mélyebb dimenziója. Nemcsak embertársaink, a teremtmények vagy saját magunk ellen vétkezünk, hanem mindezzel együtt mindig Isten ellen is. Ha embertársainkkal és a teremtéssel jót teszünk, Istennel is jót teszünk. Az az ember, aki a teremtésre kezet emel, egyszerre mind a Teremtőre is kezet emel. Ezt Kain és Ábel története mutatja.

Kain és Ábel

Mindketten ugyanazoktól a szülőktől származnak, mindketten komoly hivatással rendelkeznek: egyikük földművelő, másikuk pásztor. Mindketten egy oltár elé lépnek, hisznek Istennel, az áldozataik sem különböző minőségű. Tehát nincs semmi, ami miatt Kain antipatikus lehetne, vagy bármiben különbözne Ábeltől. De egyszer csak ezt olvashatjuk: "Isten nagyon örült Ábelnek és ajándékainak, de Kainra és annak áldozatára rá se tekintett."

A testvérek valóban nagyon különböznek egymástól, amire a történet kezdetén, a névadásnál találunk magyarázatot. *Kain* annyit jelent, hogy "férfire tettem szert". *Ábel* ezzel szemben: "semmisség, roskatagság". Az első névből a szülők büszkesége árad, a másodikból - ki tudja, miért- csalódottság. Úgy tűnik, a fiatalabb testvér kezdettől fogva az idősebb árnyékában él. Kain az erős, Ábel a gyenge.

Másodszor: az ember egyre inkább belebonyolódik a bűnbe. Ezt én a "bűn spiráljának" nevezem, a hagyomány - félreérthetően - "ősbűnnek". Az Istentől elszakadt ember életére bizalmatlanság, kapzsiság és gög jellemző. Mindezek következtében létünket félelem, bűn, szenvedés és halál jellemzi. Mindebből a fogyatékoságból kiindulva az emberek még nagyobb fogyatékoságokat hoznak létre: oly módon "oldják meg" problémáikat, hogy újakat alkotnak. Az egész a tiltottgyümölcssel kezdődik, és Kain testvérgyilkosságával folytatódik. Szélesebben elterjed a gonoszság és álnokság az egész földön, úgyhogy Isten hatalmas özönvízzel árasztja el. De Noé és családja újrakezdése is félresikerül. A végén az emberek összefognak, hogy egy tornyot építsenek, mellyel majd beveszik a mennyet. Isten ez ellen úgy védekezik, hogy az emberektől elveszi a közös nyelvet. Mert tudja: így nem a mennyet hozná le a földre, hanem a mennybe vinnék be az erőszakot, a félelmet és az egoizmust. Márpedig ez senkinek nem használna.

Kain számára magától értetődő, hogy Isten mellette áll. De hirtelen, az oltárnál - ne kérdezd, hogyan! - megnyilvánul, hogy Isten nem az erőseket, hanem a gyengéket pártfogolja. Az oltárnál Isten hirtelen éppen Ábel, a gyenge ember iránti szeretetét nyilvánítja ki. Kainnak gyerekkora óta begyakorolt uralkodó helyzete megrendül. Hirtelen megérzi, hogy Isten egészen más mércével mér, mint mi emberek. Kain a szorgos polgár, aki valamire vitte az életben, Kain a derék protestáns, aki büszke lehet magára, vagy a hívő katolikus, aki mindig mindent helyesen csinált. De mindez meg még sok minden, amire büszkék vagyunk, Istenre nem tesz különösebben mély benyomást. Ellenben Ábel, aki szegény, üldözött mivoltából még mindig Istenhez kötődik, annak ellenére, hogy ez nem hoz számára nyereséget, még mindig áldozatot mutat be neki, mintha nem nélkülözött volna eleget életében - ez nagy hatással van Istenre! Érthető most már, miért olyan dühös Kain?

Amikor Kain agyonverte testvérét, hát, ebben a részben nem szívesen azonosulunk vele. Mondhatnak rólunk, amit akarnak, de gyilkosok, azok nem vagyunk! Jézus azonban a Hegyi beszédben azt mondta, hogy nem szükséges egyáltalán vérnek folynia, ahhoz, hogy a másik embert "megöljük". Aki haragra gerjeszti vagy elnyomja embertársát, félreállítja, kifacsarja, kikészíti, a falhoz szorítja vagy keresztre feszíti, az is vétkezik... A gyilkosságnak talán az a legfinomabb módja, hogy a szűkséget szenvedőt már nem is látjuk. Hogy becsukjuk a szemünket azelőtt, amin a másik keresztülmegy, amire vágyakozik, és amire szüksége van. Isten meglepően enyhe ítéletet mond ki Kainra. Isten, az otthon és a mindennapi kenyér ezentúl nem hullik az ember ölébe, meg kell küzdenie érte. A vallás mostantól fárasztó lesz; sok ember számára eredménytelen marad a megfelelő tartózkodási hely, az igazi otthon utáni keresés; aggódnunk kell az élet alapvető biztosításáért, a kenyérért. Az ember nyughatatlan, és az is marad.

Isten mégsem fordul el az embertől, aki elfordult tőle. Kainnal tette ellenére is pábeszédet folytat. Sőt a híres "Kain-bélyeg" nem más, mint Isten áldása. Mindannyian ebből a meg nem érdemelt jóságból élünk, semmi másból.

"A jó sajátossága: az élet megőrzése, az élet előmozdítása, az életet annak legmagasabb értékére segítése.

A gonosz sajátossága: az élet elpusztítása, ártás az életnek, az életnek fejlődésében való megakadályozása."

Albert Schweitzer

5. Vegyük észre a természet szépségeit és csodáit! Isten csodálatos világot adott, örüljünk és adjunk hálát érte! Készíts képet és küldd el valakinek azt, ami valamiért megfogott ma a természetben!

[A könyv megvásárolható:

<https://www.lutherkiado.hu/kiadvanyok/konyvek/lelkiseg/486-40-nap-alatt-az-en-korul>]